

Piroska Miklós

A JÁZSÁG SZEREPE ÉS LEHETŐSÉGEI AZ EURÓPAI UNIÓS ÉS A HAZAI FEJLESZTÉSI FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSÁBAN

1. A Jászság szerepe

Jász-Nagykun-Szolnok Megye területének és lakosságának nagyságrendileg az egy negyedét fedi le a Jászság. Térségünkben 5 városi jogállású település található, azonban a tényleges városi funkciókkal – kórház és szakrendelő, rendőrkapitányság, hivatásos tűzoltóság, bíróság stb. – teljeskörűen csak Jászberény rendelkezik. A Jászság fővárosa azonban egyfajta gazdasági agglomerációt is alkot, Jászfényszaru és Jászárokszállás városokkal szervesen együttműködve a Heves megye területén található Hatvannal. Ezen térség nagy előnye Budapest közelsége és az M3-as autópálya gyors elérhetősége. A megyén belül ezen terület különböző oldalakról vizsgálva is jól elkülöníthető mind járási, mind kistérségi szempontból, mivel összefüggésben van az egységes és közös történelmi múlttal, mely a településeket szorosan összekapcsolja. Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció alapján a Jászság mint funkcionális várostérség gazdasági potenciál vonatkozásában az országban a 22. helyen áll, csupán egyetlen hellyel marad le a Szolnoki Funkcionális Várostérség mögött. Ebből a besorolásból egyenesen következik, hogy szinte csak Jászberénynél jóval nagyobb lélekszámmal rendelkező megyei jogú városok térségei tudnak megelőzni bennünket e sorrend tekintetében. Megyénkben, illetve a megyehatáron túl is jellemzően két dolog kapcsán emlegetnek minket rendszeresen. Az egyik a jászok összetartása az önmegváltásunkkal együttesen említve, a másik a jászsági gazdaság, ipari volumen szintje, annak folyamatos fejlődése. Ezen külső szemlélők által megfogalmazott gondolatok azonban nem véletlenek, hiszen mindkét területen komoly teljesítményt produkál térségünk napjainkban is.

A rendszerváltást követő ipari, termelési kapacitások magyarországi átrendeződéséből Jászberény és térsége országos összevetésben is jól profitált, otthonom a nyertes városok közé sorolható. Ezen túlmenően a hagyományaink megélése és folyamatos ápolása szintén nagy jelentőséggel bír még az elszármazott jászok esetében is. Azonban a szerepünket elsősorban a gazdaság oldaláról szeretném megvilágítani, így röviden kitérnék a jelenleg kialakult helyzetre. A régi állami vállalatok – elsősorban a Hűtőgépgyár és Aprítógépgyár – alapjain elindulva, a privatizációt követően nagyvállalatok kezdték meg termelésüket a Felső- Jászságban. Ennek volt köszönhető, hogy számottevő termelési volumenű és jelentős létszámot foglalkoztató beszállítói hálózat alakulhatott ki napjainkra magyar tulajdonú közép- és nagyvállalatok formájában. Mára a térség gazdasági ereje és termelési kibocsátása megkérdőjelezhetetlenül a megye élére helyezi ezen a területen a Jászságot, mely kapcsán ki kell emelnünk három termelési centrumot: Jászberényt, Jászfényszarut és Jászárokszállást. A nettó árbevétel tekintetében ezt jól szemlélteti a 2015-ös adat, mely szerint ezeken a településeken működő társaságok állítják elő a teljes megyei volumen cirka 55 százalékát. Amennyiben a teljes Jászságot vesszük figyelembe, úgy ez a részarány az összes megyei árbevételhez viszonyítva 2015-ben 62,7 százalékot tett ki és érdemben nem változott 2016-

ra sem. Az említett 3 településen kívül azonban meg kell említenünk a Jászság további két városát is, Jászapátit és Jászkisért. Jászapátit, mint járási központot a meglévő turisztikai funkció fejlődése hosszabb távon emelheti ki a térség többi kisvárosa közül ezen városi szerep tekintetében. Jászkisér esetében pedig kiemelten kell kezelni a település méretéhez képest jelen lévő állami vállalatot, mint nagyfoglalkoztatót. Jól látható ezen adatokból, hogy a megyei kibocsátáson belül nagy részarányt képviselnek a Jászság területén működő vállalkozások, melyet az alábbi táblázat is jól szemléltet.

Kistérség megnevezése	Nettó árbevétel		Foglalkoztatottak	
	MFt	Részarány Jász-Nagykun-Szolnok megye	Fő	Részarány Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kunszentmártoni	52 569	2,23%	3 191	4,81%
Mezőtúri	46 821	1,99%	3 532	5,33%
Tiszafüredi	53 432	2,27%	2 953	4,45%
Törökszentmiklósi	84 107	3,57%	3 032	4,57%
Karcagi	94 485	4,02%	4 865	7,34%
Jászberényi	1 474 780	62,68%	24 464	36,89%
Szolnoki	546 798	23,24%	24 273	36,61%
Összesen	2 352 992		66 310	

Forrás: TOP 50 - 2016.

A táblázatban szereplő összesített adatokon túl érdemes kiemelni konkrétan néhány olyan gazdasági társaságot, amelyek a foglalkoztatottak volumenében és/vagy az árbevétel tekintetében meghatározó súlyt képviselnek Jász-Nagykun-Szolnok megye egészének figyelembevételével. Hosszú évek óta a legnagyobb munkaadó a térségben és a megyében egyaránt az Electrolux Lehel Hűtőgépgyár Kft. a közel háromezer fős létszámával, azonban folyamatosan felzárkózik a Jász-Plasztik Kft. és a Samsung Electronics Magyar Zrt. is. Napjainkra ezen nagyvállalatoknál közel 2800, illetve a dél-koreai vállalat esetében 2200 fős létszámot foglalkoztatnak. A jászsági nagyfoglalkoztatók közül a teljesség igénye nélkül érdemes még kiemelni a jászárokszallási Rosenberger Magyarország Elektronika Kft-t közel 1800 fős foglalkoztatottal, valamint a MÁV FKG Felépítménykarbantartó és Gépjavító Kft-t több mint 1400 fővel. Az árbevételi rangsor szintén nem változott az utóbbi években, hiszen tartósan a Samsung, az Electrolux és a Jász-Plasztik hármasa vezeti a megyei rangsort, mely pozitívnak mondható térségünk szempontjából. Az alábbi táblázat részletesen tartalmazza a Jászság szereplőinek adatait az első 20 legnagyobb árbevételt produkáló „megyei” társaság között, valamint reprezentálja a jelentős jászsági túlsúlyt.

Vállalkozás neve	Rangsor		Értékesítés nettó árbevétele (MFt)		Átl.statisztikai létszám (fő)	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Samsung Electronics Magyar Zrt.	1.	1.	704 593	758 585	1802	2203
Electrolux Lehel Hűtőgépgyár Kft.	2.	2.	267 631	275 211	3099	2918
Jász-Plasztik Kft.	3.	3.	66 303	65 763	2758	2732
Szalmári Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	11.	9.	21 488	25 222	400	423
Faurecia Emissions Control Technologies Hungary Kft.	10.	11.	21 631	22 537	324	311
MÁV FKG Felépítménykarbantartó és Gépjavító Kft.	9.	12.	22 392	21 323	1486	1406
Jász-Plasztik Autócentrum Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	16.	13.	13 871	18 314	115	123
Co-op Star Kereskedelmi Zrt.	14.	14.	16 955	16 887	949	903
Carrier Magyarország Hűtőberendezéseket Forgalmazó és Gyártó Kft.	13.	16.	17 324	16 162	384	370
Rosenberger Magyarország Elektronikai Kft.	23.	19.	9 406	11 972	1 534	1 771
Samyang EP Magyarország Kft.	20.	20.	10 898	11 810	67	67

Forrás: TOP 50 - 2016.

A táblázatból is jól látható, hogy ipari termelési centruma vagyunk a teljes megyének, a megyei legnagyobb foglalkoztatók közül az első 3 nálunk működik. A Samsung Electronics Magyar Zrt. magasan a többi vállalkozás fölé emelkedik termelékenység tekintetében, de a Jászberényben található, második helyen álló társaság gazdasági súlya is jelentősen meghaladja az utána következőkét. Az első 3 helyezett a megyében működő gazdasági társaságok összesített üzleti forgalmának közel felét produkálta 2016-ban is. A helyi gazdaság teljesítménye viszonylag kiegyensúlyozottnak mondható, azonban kockázatokat is rejt magában. Az említett nagyvállalatok, közülük is különösen kiemelném a külföldi tulajdonban levőket, nagyobb kockázatot jelenthetnek a térség jövője, a térség jövőbeni továbbfejlődése szempontjából. Ezért is fontos feladat a térség diverzifikálása oly módon, hogy a már működő társaságoknak a lehető legmagasabb szintű szolgáltatásokat (közigazgatás, oktatás, egészségügy, kultúra stb.) nyújtsuk, fejlesztéseiket minden eszközzel támogassuk. Ezen túl a térségi gazdaságot, az infrastrukturális feltételrendszert tovább kell fejlesztenünk, hiszen így lesz lehetőségünk megnyerni új befektetőket, akár magasabb hozzáadott értékkel termelő vállalatokat is.

A fentiekben részletezett területen túl azonban nem mehetünk el szó nélkül az úgynevezett közszféra szervezetek mellett sem, melyek számottevő volument képviselnek a munkavállalók foglalkoztatását tekintve, illetve a „térségi szolgáltatási kínálatot” is nagymértékben meghatározzák, legyen szó államigazgatásról, oktatásról, egészségügyi ellátásról, kulturális vagy más szabadidős tevékenységről, illetve egyéb szolgáltatási kínálatról. A megyeszékhely mint megyei jogú város ebben az első helyet foglalja el, azonban az nem kérdés számunkra, hogy Jászberény kistérségi vezető szerepe által a második helyet folyamatosan tudjuk tartani megyénkben. Természetesen ezen összefoglaló és egyben általános megfogalmazás részletesebb átgondolásához szükséges a jászberényi, jászvári helyi közszféra szervezetek mélyebb ismerete. Néhány példát kiemelve azt kell hogy mondjuk, legyen szó egészségügyi ellátásról, alap vagy középfokú oktatásról, bizonyos területen felsőoktatásról, a szükséges szolgáltatási kínálat nagyrészt rendelkezésre áll. Az infrastrukturális és egyéb, úgynevezett „soft” típusú fejlesztések ezeken a területeken is folyamatosak. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat (továbbiakban: Önkormányzat) megbízásából készített SWOT-analízis a Jászvárra, mint önálló megyén belüli fejlesztendő térségre vonatkozóan jól szemlélteti és bemutatja az eddigiekben részletezett kérdéskört, mind az erősségek és gyengeségek, mind a lehetőségek és veszélyek tekintetében. Az analízis röviden felsorolja azon területeket is, melyet külön nem említettem, azonban mind térségi mind megyei szempontból jelentőséggel bírnak. A tételes listázás 4 évvel ezelőtti készítése óta bekövetkezett változások a SWOT-analízisen általam átvezetésre és módosításra kerültek.

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Budapest közelsége, többirányú kapcsolódás a Budapesti nagyváros térséghez (M3-as autópálya és 32-es, illetve 33-as főút), • súlyponti elhelyezkedés, • nemzetközi transzferfolyosók találkozási pontja, • a Jászság mint ipartérség jól megragadható gazdasági arculattal rendelkezik, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű, komoly termelési hagyományokkal és szakmai kultúrával rendelkezik, a korszerű ipari termelőágazatok, multinacionális tőke markáns jelenléte biztosított Jászberény térségében, • jó minőségű termőterületek, • jelentős mezőgazdasági termelési és élelmiszeripari hagyományok, • színvonalas középfokú oktatási intézmények megléte, Neumann János Egyetem Gazdálkodási Kar, • folyamatosan korszerűsödő oktatási-képzési kínálat, • térségi identitás jelenléte, térségi szemlélettel való azonosulási készség, erős önszerveződő-képesség, • kulturális hagyományok, adottságok, rendezvények, • területi egyetértés, együttes érdekérvényesítés, • felsőfokú képzés lehetősége az Eszterházy Károly Egyetem Jászberényi Campusán. 	<ul style="list-style-type: none"> • az Alföldet feltáró gyorsforgalmi közúti folyosók a megyén kívül épültek ki, • a megye nagytérségi közúti kapcsolatrendszerének fejlesztése kis lépésekben, lassan halad, és még sokáig el fog húzódni, • a megyében nincsenek jelentős vonzást, kisugárzó energiájú nagyvárosok, • a szomszédos Pest megye és Hajdú-Bihar megye elszívó hatásával szemben a megye nem tudja felvenni a versenyt, • a kelet-nyugati átjárhatóság erősen korlátozott (Tisza hidak, útkapacitások), • a közúthálózat több területen még leromlott • az alsó-jászsági területeket nagyobb részt gyenge népességmegtartó és tőkevonzó képességű települések alkotják, • kevés a felsőfokú képzettségű lakos, gyenge a felsőfokú képzés súlya, • az innovációs potenciál alacsony, • gyenge a mezőgazdaság foglalkoztatási és jövedelemtermelő képessége, • a hagyományosan erős állattartó ágazat részesezése radikálisan lecsökkent a rendszerváltás óta, • városok hozzájárulása a turizmushoz minimális, • a gyógyfürdők települési környezete kevésbé atraktív, • több település nem rendelkezik megfelelő szolgáltatás-infrastruktúrával.

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • a kormányzat gazdaságpolitikai és térszerkezet-alakítási elképzelései a megye pozícióját erősítik („növekedési motorok”, Budapest tehermentesítése a belső ipari-logisztikai gyűrű kialakítására való törekvéssel, • EU 2020 stratégia célkitűzései összhangban vannak a térség érdekeivel (megújuló energia, szegénység mérséklése stb.), • városi agglomeráció szintű együttműködések lehetősége: a jászsági városok–Hatvan–Gyöngyös együttműködésének lehetősége, • a korszerű iparágakban adottak a feltételek a klaszterek kialakulásához, erős beszállító lánchoz, • a tudatos gazdaságfejlesztéssel a meglévő ipari nagyvállalatokra fókuszálva kiépíthető egy elektronikai-gépipari beszállító vállalkozói réteg, • a megújuló energiaforrás-potenciáljának kihasználása a következő EU költségvetési ciklus egyik kiemelt prioritása lesz, a térség ehhez pedig jelentős földhő-, illetve termálvagyonnal bír, • az alsó-jászsgai vidék felzárkóztatása a Felső-Jászsgához, • civil, önkormányzati kezdeményezések, új típusú együttműködések a jászsági identitásra támaszkodva, akár a TOP forrásaiból, • történelmi városokban meglévő termál- és kultúrturisztikai potenciál, • a fenntartható fejlődés szellemisége új távlatokat nyit a tanyarendszer számára (környezetkimélő helyi infrastruktúra és gazdálkodási rendszerek), • a jászsági ipari háromszög jelentős gazdasági erőt képvisel. 	<ul style="list-style-type: none"> • tervezett gyorsforgalmi útfejlesztések tovább késlekednek, a következő ciklusban korlátozott forrás lehet erre, • az Alsó-Jászsgág nagyobb mértékben történő leszakadása, • etnikai konfliktusok fokozódása, • ágazati és térségi együttműködések híján esélytelenné válik a nagyhatékonyságú, valódi áttörést eredményező komplex térség- és vidékfejlesztési programok megvalósulása, • az uniós ciklusonként újraépülő terület- és vidékfejlesztési intézményi rendszerek nem tudják a korábban kiépült rutinokat, felhalmozott tapasztalatokat kamatoztatni, • az intézményhálózat koncentrációja a közlekedési kapcsolathányokkal, a közúthálózat, továbbá a vasúti infrastruktúra és szolgáltatások romlásával egyidejűleg a lemaradó alsó-jászsgai térség leszakadását felgyorsíthatja, • az agrárium átszerveződésével jelentős foglalkoztatók mehetnek tönkre, a korszerű és fenntartható üzemméret hiánya pedig erodálja a mezőgazdasági kibocsátás ágazati szintű versenyképességét, • a mobil, képzett rétegek elvándorlása, valamint a kiépült infrastruktúra és intézményi kapacitások működési nehézségeinek fokozódása, • az új finanszírozási és működési környezetben a megyei felsőfokú oktatási intézmények ellehetetlenülhetnek, • a közoktatás és felsőoktatás állandó reformja miatt nem kerül fókuszba a kereslet szempontú oktatási és képzési környezet kialakítása, ami jelentősen veszélyeztetheti a környék gazdasági potenciálját, • a térségben jelenlevő multik esetleg felszámolhatják tevékenységüket, ha úgy ítélik meg, hogy a gazdasági környezet nem kedvező számukra.

Az elmúlt néhány évben bekövetkezett változások az elemzés megállapításait nagy részben nem befolyásolták, azonban azt kijelenthetjük, hogy a megye megőrizte 2 felsőfokú oktatási intézményét, a jászsági közúthálózat fejlődése folyamatosan halad, valamint a multinacionális vállalatok termelési volumenüket tartják, esetenként növelik, sőt Jászfényszaru folyamatban van egy összességében 30 milliárd forint összeget meghaladó beruházás megvalósítása egy „új” multinacionális vállalat által.

Tehát a Jászság szerepe kapcsán kijelenthetjük, hogy az eddigi országos és megyén belüli pozíciónkat megtartottuk és egy-egy területen még fejleszteni is tudjuk.

2. Gazdaságfejlesztési eredmények és lehetőségek (2014–2020)

A Magyar Kormány kiemelt célja, hogy a rendelkezésre álló 2014–2020-as EU-s források allokációja során elsődleges prioritással a gazdaságfejlesztés legyen támogatott. Ezzel összefüggésben a kezdeti célt – 10 év alatt egymillió új munkahelyet kell teremteni – napjainkra felülírta az élet, és egyszerűen a „teljes foglalkoztatás” lett az elérendő. Azok az eredmények, miszerint mára a közmunkaprogrammal együtt országosan hétszáz ezerrel is több ember dolgozik, mint 2010-ben, megkérdőjelezhetetlenek. A további feladat azonban az eddig elért eredményeken és az idei, 2017-es évre várt 4 % közeli gazdasági növekedésen túl továbbra is az, hogy a gazdaság még inkább dinamizálódjon, a megkezdett munkahelyteremtő programok, beruházások folytatódjanak és továbbiak induljanak. Az Önkormányzat tisztviselőjeként két-három részre bontva mutatom be az ezen célokhoz megítélésem szerint nagymértékben hozzájáruló támogatásokat, illetve azok minket érintő részét. Az első pontban az Önkormányzatunk által koordinált Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (továbbiakban: TOP) oldaláról közelíték, az ezt követő részben pedig a lényegesebb egyéb EU-s támogatásokat veszem számba – esetenként hazai forrásokkal kombinálva.

Természetéből adódóan gazdaságfejlesztés elsődlegesen a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (továbbiakban: GINOP) keretein belül kerülhet támogatásra, és a kiemelten kezelt beruházások esetében akár hazai forrásból is (Jászfényszaruon a Tyssenkrupp beruházás kormányzati támogatása 10,6 milliárd forint összeggel). Emellett mindannyian tudjuk és ismerjük a gazdaságfejlesztés alapvető összefüggéseit, melynek köszönhetően egyéb prioritások is rendelkeznek ennek másodlagos támogatására lehetőséget adó forrásokkal, legyen ez főutak fejlesztése, a TOP-on belüli ipari park fejlesztése, bölcsőde építése vagy a munkába állás támogatása.

2.1. TOP fejlesztések és lehetőségek a Jászságban

A TOP fejlesztések megyénkben összesen 13 intézkedésen belül kerülnek felhasználásra – melyet további alintézkedésekre bontottunk megyei szinten – az 1612/2016. (XI.8.) számú Kormányhatározat szerint Jász-Nagykun-Szolnok megye 77 településén. Ezen keret nem tartalmazza a megyei jogú városra rendelkezésre álló TOP forrás összegét. A Kormányhatározat az Önkormányzat javaslatára az alábbi kereteket határozza meg összesen 53,78 milliárd forint összegben. Ezen TOP-os források pályázati felhívásainak teljes körű közzétételére a 2017-es évet határozták meg annak érdekében, hogy a 2020-ig rendelkezésre álló források lehívása és felhasználása lehetőség szerint maradéktalanul megtörténhessen megyei és országos szinten.

1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére		20,098 milliárd Ft
TOP 1.1	Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	7,701 milliárd Ft
TOP 1.2	Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	4,803 milliárd Ft
TOP 1.3	A gazdaságfejlesztés és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	3,443 milliárd Ft
TOP 1.4	A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	4,151 milliárd Ft
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés		9,952 milliárd Ft
TOP 2.1	Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	9,952 milliárd Ft
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken		13,535 milliárd Ft
TOP 3.1	Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	5,069 milliárd Ft
TOP 3.2	Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése	8,466 milliárd Ft
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése		4,160 milliárd Ft
TOP 4.1	Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	1,449 milliárd Ft
TOP 4.2	A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	1,151 milliárd Ft
TOP 4.3	Leromlott városi területek rehabilitációja	1,560 milliárd Ft
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkozás-ösztönzés és társadalmi együttműködés		6,041 milliárd Ft

TOP 5.1	Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	4,463 milliárd Ft
TOP 5.2	A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	0,581 milliárd Ft
TOP 5.3	Helyi közösségi programok megvalósítása	0,997 milliárd Ft

Ezen prioritásokból ki kell emelnünk a mellékutak felújítására fordítandó forrásokat, valamint a megyei foglalkoztatási paktumot, hiszen ezeket nem a helyi önkormányzatok, civil szervezetek, hanem az elsőt a Magyar Közút Nonprofit Zrt., illetve az utóbbit Önkormányzatunk pályázhatta csak meg, így a helyi szervezeteknek az összesen rendelkezésre álló forrás cca. 48 milliárd körüli keretet jelent nagyságrendileg. A gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó TOP forrásokat a területi kiegyenlítési elvek figyelembevételére okán azokra a térségekre súlyozták nagyobb mértékben (55 % és 45 % arányban), ahol ez irányú fejlesztésekre nagyobb indokoltsággal van és volt szükség a finanszírozási ciklus előkészítése idejében felmért adatok és információk alapján.

A következőkben bemutatott táblázatokban a már támogatási szerződéssel rendelkező Jászságot, a jászberényi országos egyéni választókerületet – Újszász városa és Tiszasüly kivételével – érintő projekteket mutatom be röviden.

<i>Ipari parkok, iparterületek fejlesztése</i>		
<i>Sorszám</i>	<i>Támogatási kérelem címe</i>	<i>Támogatási összeg (Ft)</i>
1	Jászapáti Ipari és Logisztikai Park Fejlesztése	700 000 000
2	Ipari és Dózsai út fejlesztése, parkolók kialakítása, valamint a szennyvíztisztító telephez vezető út felújítása, a meglévő Dózsai út csapadékvíz-elvezetőárok tisztítása	275 885 402
3	Jászfényszaru Ipari Park fejlesztése a megközelíthetőség javításával, I. ütem	300 538 870

<i>Helyi gazdaságfejlesztés</i>		
1	Helyi gazdaságfejlesztés Jászfákóhalma és Jásztelek településeken	83 000 000

<i>Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</i>		
1	Turizmusfejlesztés Jánoshida, Alattyán és Jászalsószentgyörgy településeken	450 000 000
2	Turizmusfejlesztés Jászapáti és Jászivány településeken	170 000 000
3	Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés Jászberény és Jászdózsa települések összefogásával	299 990 000

<i>A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével</i>		
1	Óvodafejlesztés Alattyán településen	25 000 000
2	A Cifrapalota Óvodai és Bölcsődei Intézmény bölcsődei férőhelyeinek megduplázása és az intézmény infrastrukturális fejlesztése Jászalsószentgyörgyön	45 000 000
3	Óvodai és Bölcsődei Szolgáltatások fejlesztése Jászladányban	170 000 000
4	Jászárokszállás Gondozási Központ Bölcsőde bővítése	66 252 382
5	A jászberényi Szivárvány Óvoda és Városi Bölcsőde egy óvodai intézménnyé való átalakítása és fejlesztése	78 000 000
6	Új, 6 csoportos városi bölcsőde kialakítása Jászberényben	292 000 000
7	A Jászberényi Református Egyházközség Gólya Óvodájának bővítése új bölcsődei épületszárny építésével	80 000 000
8	Három csoportos bölcsőde építése Jászfényszarun	250 000 000
9	Jászteleki Százszorszép Óvoda bővítése	32 000 000
10	Óvodafejlesztés Pusztamonostor településen	60 000 000

<i>Barnamezős területek rehabilitációja</i>		
1	Malom Konferencia és Rendezvényközpont fejlesztése Jászberényben	800 000 000
<i>Zöld város kialakítása</i>		
1	Zöld város kialakítása Jászapátiban	50 000 000
2	Városi környezetjavító intézkedések és gazdaságfejlesztési beavatkozások Jászberényben	782 800 000
3	Jászfényszaru főúti- és a kapcsolódó zöldterületeinek rehabilitációja a település lakosságának megtartása, a fenntartható fejlődésnek és a közterületek környezet-tudatos család- és klímabarát megújítása jegyében	156 600 000
<i>Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések</i>		
1	Belterületi vízvezető-hálózat fejlesztése, rekonstrukciója Jászsószentgyörgyön	170 000 000
2	Belvízvédelmi fejlesztés Jászapátiban	100 000 000
3	Jászfelsőszentgyörgy község települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések a TOP-2.1.3-15 kódszámú pályázati konstrukció keretében megvalósítandó települési belvízvezető rendszer létesítésére	189 016 206
<i>Fenntartható települési közlekedésfejlesztés</i>		
1	Kerékpárosbarát fejlesztés kerékpárút kiépítésével Jászsószentgyörgyön	150 000 000
2	Kerékpárút építése Jászladányban	197 000 000
3	Közlekedésfejlesztés Jászszentandrásán	74 999 704
4	Kerékpárosbarát fejlesztések megvalósítása Jászárokszálláson	203 791 619

5	Kerékpárosbarát fejlesztések Jászberényben	325 000 000
6	Fenntarthatóság és biztonság a kerékpározásban - kerékpárút építése Jászfényszaru a munkába járás megkönnyítése érdekében	250 000 000

<i>Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése</i>		
1	Épületenergetikai fejlesztések Alattyan településen	85 127 387
2	Az Egészségház, a Polgármesteri Hivatal és a Könyvtár épületének energetikai korszerűsítése Jászsószentgyörgyön	100 861 664
3	Épületenergetikai fejlesztések Jászapáti településen	77 957 494
4	Épületenergetikai fejlesztések Jászivány településen	35 946 169
5	Korszerű energetikai beruházások Jászkiséren	140 651 256
6	Épületenergetikai fejlesztések Jászladány településen	30 000 000
7	A jászszentandrási önkormányzati hivatal és egészségügyi központ energetikai korszerűsítése	74 218 454
8	Épületenergetikai beruházás Jászágó községben	49 776 183
9	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Jászárokszallas városában	72 214 320
10	Bercsényi úti általános iskola épületének energetikai korszerűsítése Jászberényben	183 520 418
11	Gróf Apponyi Albert általános iskola épületének energetikai korszerűsítése Jászberényben	153 000 000

12	Komplex energetikai fejlesztés a jászboldogházi közintézményekben	109 825 765
13	Önkormányzati tulajdonú épületek energetikai korszerűsítése Jászfelsőszentgyörgyön	101 864 459
14	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Jászfényszarun	79 648 500
15	Épületenergetikai fejlesztések Jászkákóhalma településen	54 982 800
16	Épületenergetikai Fejlesztések Pusztamonostor Településen	80 000 000

I A helyi energiaforrások kiaknázására irányuló fejlesztési programok
Termásvíz komplex hasznosítása Jászapátin

350 000 00

Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése

1	Egészségközpont létrehozása Jászdózsa községben	110 000 000
2	A jászteleki Egészségház felújítása	50 000 000

Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése

1	Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Jászladányban	83 000 000
2	Fogyatékkal élők nappali otthonának kialakítása új épület építéssel	120 000 000
3	A Jászsági Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat épületének felújítása	10 000 000

Helyi foglalkoztatási együttműködések

1	Foglalkoztatási együttműködések Jászapáti járásban	279 630 000
---	--	-------------

2	Helyi foglalkoztatási együttműködés, paktum megvalósítása a Jászberényi járásban	433 100 000
---	--	-------------

<i>A társadalmi együttműködést szolgáló komplex programok</i>		
1	Jászapáti szegregált lakókörnyezetében élők életminőségének előremozdítása társadalmi integrációs törekvéseken keresztül	100 000 000
2	A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok Jászberényben	100 000 000

Támogatási szerződéssel rendelkező TOP fejlesztések összesített áttekintése

Sorszám	Intézkedés megnevezése	Jászsági támogatott projektek száma	Megítélt támogatás összesen (Ft)
1	TOP-1.1.1 Ipari parkok, iparterületek fejlesztése	3	1 276 424 272
2	TOP-1.1.3 Helyi gazdaságfejlesztés	1	83 000 000
3	TOP-1.2.1 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	3	919 990 000
4	TOP-1.4.1 A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	10	1 098 252 382
5	TOP-2.1.1 Barnamezős területek rehabilitációja	1	800 000 000
6	TOP-2.1.2 Zöld város kialakítása	3	989 400 000
7	TOP-2.1.3 Települési környezetvédelmi infrastruktúrafejlesztések	3	459 016 206
8	TOP-3.1.1 Fenntartható település közlekedésfejlesztés	6	1 200 791 323
9	TOP-3.2.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	16	1 429 594 869

10	TOP-3.2.2 Önkormányzatok által vezérelt, a helyi adottságokhoz illeszkedő, megújuló energiaforrások kiaknázására irányuló energiaellátás megvalósítása, komplex fejlesztési programok keretében (közcélu energia)	1	350 000 000
11	TOP-4.1.1 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	2	160 000 000
12	TOP-4.2.1 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	3	213 000 000
13	TOP-5.1.2 Helyi foglalkoztatási együttműködések	2	712 730 000
14	TOP-5.2.1 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	2	200 000 000
TOP összesen 2017. szeptember 10-ig:		56	9 892 199 052

A részletezett adatokból látható, hogy a már megítélt támogatások összege megközelíti a 10 milliárd forintot, ami a beruházások összetételét és jellegét figyelembe véve komoly nagyságrendet képvisel. Az Önkormányzat évek óta tartó koordinációja mellett kialakított TOP-os pályázati rendszer rendkívül szerteágazó és sokrétű beruházásokra, pályázatokra nyitott lehetőséget többségében a helyi önkormányzatoknak. Ezt jól szemléltetik a fenti összefoglaló adatok, melyek – ahogyan jeleztem a fentiek során – nem a megvalósított pályázatokat, hanem a nyertes pályázatokat tartalmazzák. Remélhető, hogy a projektgazdák a megítélt támogatást maradéktalanul képesek lesznek felhasználni.

Megjegyzendő azonban, hogy ezen a körön kívül a TOP keretein belül a Jászszágnak még további pályázatai várnak a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés és/vagy az irányító hatóság (Nemzetgazdasági Minisztérium) döntésére. Ezeket a projekteket mutatja be részben az alábbi összesítő táblázat.

<i>Támogatói döntésre váró járszági TOP pályázatok</i>				
Sorszám	Támogatást igénylő	Intézkedés neve	Támogatási kérelem címe	Támogatási összeg (Ft)
1	Jászszentandrás Községi Önkormányzat	TOP-1.1.3 Helyi gazdaság-fejlesztés	Helyi gazdaságfejlesztés Jászszentandrás és Jászivány településeken	50 000 000
2	Jászapáti Városi Önkormányzat	TOP-3.1.1 Fenntartható települési közlekedés-fejlesztés	Kerékpárút építése Jászapáti, Jászjákóhalma és Jánoshida településeken	95 000 000
3	Jászberény Városi Önkormányzat	TOP-3.1.1 Fenntartható települési közlekedés-fejlesztés	Fenntartható települési közlekedésfejlesztés Jászberény belvárosában	500 000 000
4	Jászfelsőszentgyörgy Községi Önkormányzat	TOP-3.2.2 Önkormányzati megújuló energiaforrás (közcélu energia)	Jászfelsőszentgyörgy település önkormányzati tulajdonú épületei energiahatékonyságának növelése megújuló energiaforrás felhasználásával	156 055 578
5	Alattyán Község Önkormányzat	TOP-4.1.1 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Egészségügyi Alapellátás fejlesztése Alattyánban	60 000 000
Összesen:				861 055 578

Forrás: Széchenyi 2020 - www.palyazat.gov.hu

A fenti táblázat csak a pályázati információk között nyilvánosan elérhető projektek listáját tartalmazza, azonban az önkormányzatokkal folytatott egyeztetések alapján ezeken felül még több mint 10 pályázat kerül, illetve került beadásra a TOP különböző intézkedéseire, melyek együttes volumene cirka további 3 milliárd forint nagyságrendű. Amennyiben ezen projektek volumene sikeres lesz, úgy az Önkormányzatunk által koordinált TOP keretein belül nagyságrendileg 13 milliárd forint forrás felhasználása történhet meg a jász településeken. Ezen pályázatok azért is kiemelt jelentőségűek, hiszen majdnem mindegyik 100 %-os támogatási intenzitású, azaz optimális esetben nem igényelnek saját forrást a helyi önkormányzatok sokszor

szüksős költségvetéséből. Ezek alapján térségünk, pontosabban annak „közsféra szervezetei” látható eredményeket tudnak majd felmutatni ezen támogatásokból, és ezek a jáász emberek között is sikerként kerülhetnek elkönyvelésre mindannyiunk közös megelégedésére.

2.2. *A Jáászág TOP-on kívüli fejlesztései*

Elsőként ki kell emelnünk a térség legnagyobb volumenű fejlesztését, a Jáászfényszaru városában folyamatban lévő Thyssenkrupp Presta Hungary Kft. zöldmezős beruházását, mely összesített értékét nézve meghaladja a 30 milliárd forintot, és 500 fő foglalkoztatását irányozza elő 2019-re. A települési önkormányzatnak vitathatatlan érdemei vannak a Magyar Kormánnyal történő együttműködés keretében ezen projekt létrejöttében. A beruházást a Kormány kiemelt projektként 10,6 milliárdos támogatásban részesítette. A helyszínen általam is megtekintett beruházás láthatóan jól halad, az ütemezésben foglaltak szerint, és minden kétséget kizárva megvalósul. A két létrejövő gyáregység egyike hengerfejbe integrált vezérműtengelyeket, a másik pedig kormányrendszereket gyárt. Az anyavállalat a világ egyik vezető acélgyártással, autó-, gép-, energia- és építőipari alkatrészek előállításával, foglalkozó nagyvállalata. 77 országban több mint 155 ezer alkalmazottat foglalkoztatnak, melyből jelenleg körülbelül 1000 fő dolgozik országunkban.

A második külön kiemelendő, nagy volumenű beruházásokat megvalósító gazdasági társaság a Jáász-Plasztik Kft., mely 2015 óta 3 nagyszabású projektje keretében összesen 7,25 milliárd forint értékű fejlesztés megvalósításába kezdett bele, illetve részben fejezett be. Ezek finanszírozásához mind állami (1,42 milliárd), mind Uniós (GINOP - 0,6 és 1,19 milliárd) támogatásban is részesült Jáászberény és a megye legnagyobb magyar tulajdonú nagyvállalata. Az első egy 2015-ben megkezdett 120 fő foglalkoztatását támogató új technológiai sor beszerzése által – 2 milliárd forint értékben – valósult meg Jáászapáti városában egy 7000 négyzetméteres hulladékhasznosító csarnokban működtetve. A második szintén ehhez a tevékenységükhöz kapcsolódó, 2,4 milliárd volumenű hulladékhasznosító bázist fejlesztő projekt, amellyel 63 új munkahely létesült a társaságnál. Az utolsó és egyben legújabb, a 2017-es, összességében 2,85 milliárdos kapacitásbővítő fejlesztés pedig a Nemzetgazdasági Minisztérium nagyvállalati beruházási program keretein belüli támogatással jöhet létre. Látható, hogy a nagyvállalat fejlesztései folyamatosak, amik egyidejűleg a kor követelményeire adott reakciók is, mely által a hosszú távú és eredményes működés feltételeit igyekeznek fenntartani a tulajdonosi kör.

A harmadik kiemelt projekt az Országgyűlés által 2017-ben elfogadott – 2018-as országos költségvetéshez kapcsolódóan, térségünk országgyűlési képviselője önálló módosított indítványban benyújtott – javaslat eredményeként tervezett útfelújításaink, fejlesztéseink. Ezen fejlesztést 2017. július hó 5. napján tartott sajtótájékoztató keretében jelentette be Pócs János, aki elmondta, hogy ezen beruházások együttes nagysága meghaladja a 6 milliárd forintot. Az érintett szakaszok a következők: Jáászfényszaru körforgalmától, Pusztamonostoron keresztül Jáászberény város határáig a 32-es főközlekedési út teljes szélességben, 15 kilométeres hosszúságban, a másik pedig a Jáászkiésér–Tizsasúly útszakasz 20 kilométeres hosszúságban és szintén teljes szélességben. A 32-es megújuló szakasza a Jáászág legnagyobb forgalmú útja és egyben ütőere az M3-as autópálya felé.

Az általam második és harmadik körként – egyben – megjelölt források, úgymond TOP-os körön kívüli projektek rövid ismertetése kapcsán megjegyzendő, hogy a fentiekben kiemelteken túl ezen esetben „csak” a 100 millió forint összeget meghaladó méretű, konkrét támogatással rendelkezőket emelem ki és foglalom össze. Ennek oka több dologra is visszavezethető. Az egyik az, hogy a jelenleg nem ismert ámdé reményeink szerint a jövőben megvalósuló projektekről nincs releváns információ, illetve a másik, hogy a területi korlátokat szabnak egy ennél hosszabb kifejtésnek. Így a következő összefoglaló táblázatban egy rövid áttekintést teszek ennek megfelelően.

Sorszám	Nyertes megnevezése	Település neve	Támogatási kérelem címe vagy támogatott tevékenység megnevezése	Támogatási összeg (Ft)
1	NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.	Jászfényszaru, Pusztamonostor	Jászfényszaru Szennyvízelvezetési Agglomerációt alkotó Jászfényszaru Város és Pusztamonostor Község derogációköteles szennyvízelvezetési feladatainak megvalósítása	1 061 084 484
2	„KÁTA CNC” Ipari és Kereskedelmi Kft.	Jászberény	A „KÁTA CNC” Kft. termelő kapacitásának bővítése	499 999 974
3	HPO Hungary Gyártó és Kereskedelmi Kft.	Jászberény	Új termék gyártásának bevezetése a HPO Hungary Kft-nél	404 467 808
4	Sangjin Micron Hungary Gyártó és Kereskedelmi Kft.	Jászfényszaru	A Sangjin Micron Hungary Kft. kapacitásbővítő beruházása a beszállítói pozíció további erősítése céljából	402 123 153
5	METÁL-PLASZT Fém- és Műanyagfeldolgozó Kft.	Jászberény	Magas hozzáadott értékű termékek gyártási feltételeinek megteremtése a Metálplaszt Kft-nél	328 490 306
6	REGO-PLAST Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Jászzákóhalma	Műanyag-alapanyag gyártás fejlesztése és új gyártótevékenységhez kapcsolódó eszközbeszerzés és ingatlanfejlesztés a Rego-Plast Kft-nél	319 367 547

7	Alattyáni Tejtermelő Kft.	Alattyán	Agrár-környezetgazdálkodás	300 863 083
8	„Tarnamenti-2000” Mezőgazdasági Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.	Jászdózsa	Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása	250 444 215
9	Egri Főegyházmege	Jászberény	Egri Főegyházmege épületeinek energetikai felújítása, Jászberényi Katolikus Általános Iskola és Középiskola, Liska József Szakközépiskola, Gimnázium és Kollégium Tagintézménye	250 000 000
10	Jászkiséri Laktored Termelő, Forgalmazó és Szolgáltató Kft.	Jászkisér	Agrár-környezetgazdálkodás	232 568 358
11	Önkéntes Tűzoltó Egyesület	Jászkisér	Fiatalok közösségi szerepvállalásának erősítése Jászkiséren és környékén	220 796 789
12	Magtápkér Termelő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Jászfényszaru	Agrár-környezetgazdálkodás	181 880 777
13	NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.	Jászszentandrás	Jászszentandrás ivóvízminőség-javító projekt	165 433 491
14	DU-NA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG	Jászberény	Tápió mente komplex élőhelyvédelmi infrastruktúra fejlesztése (Jászberénytől Famosig húzódó Hajta-menti mocsárrendszer)	149 997 587
15	Jászberényi Tankerületi Központ	Jászberény	„Negyedszázadnyi megújulás”	142 609 438

16	AGRO-LE-HEL Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Jászberény	Mezőgazdasági területhez kapcsolódó fejlesztés	139 816 947
17	Hőtechnikai és Gépipari Kft.	Jászberény	Biomassza felhasználású kazáncsalád prototípus fejlesztése	129 923 327
18	AG UNION Vállalkozási és Kereskedelmi Kft.	Jászberény	Élhajlító-robot cella beszerzése	115 400 001
19	Bosmilk Szarvasmarha-tenyésztő, Növénytermesztő és Szolgáltató Kft.	Jászfákóhalma	Mezőgazdasági területhez kapcsolódó fejlesztés	105 764 228
20	STONE-CAVE Export-Import Kereskedelmi Kft.	Jászárokszállás	Prototípusfejlesztés a Stone-Cave Kft-nél, újszerű, környezetbarát, újrahasznosítható, stadionok küldőterének borítására alkalmas, nagy teherbírású járólapprendszer	102 610 158
21	Túriné Bognár Zsuzsanna	Jászberény	Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása	100 285 172
Összesen:				5 603 926 843

Forrás: Széchenyi 2020 - www.palyazat.gov.hu

A fenti összesítő táblázat tartalmaz Vidékfejlesztési Program, Gazdaságfejlesztési és Innovációs-, Környezet és Energiahatékonysági-, valamint az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program kereteiből finanszírozott projekteket. Ezek között van folyamatos beadású pályázati lehetőséget biztosító prioritás és azon belüli célterületek is vannak (rendelkezésre álló szabad keretek terhéig), melyek természetükből adódóan azt jelentik, hogy további támogatott pályázatok várhatóak a térségből a Jászságot érintően sokmilliárdos nagyságrendben.

Az eddigiekben nem szerepelnek a térségünkben 2014–2015-ben, az előző finanszírozási ciklus forrásaiból megvalósított projektek és a 100 millió forintot el nem érő volumenű beruházások. Az adatgyűjtés során azon fejlesztések sem találhatóak meg a kimutatásokban, amelyek valamely központi szervezet (Állami Egészségügyi Ellátó Központ általi kórházfej-

lesztés) által benyújtott pályázatok részeként kerülnek megvalósításra térségünkben. Egyértelműen kimaradtak azok az önerőből megkezdett fejlesztések, melyekhez a projektgazdák nem igényeltek vagy nem kaptak egyéb támogatást. Azonban ezek nélkül is jól látható, hogy a Jászság sok 10 milliárdos nagyságrendű fejlesztés megvalósításában érdekelt, esetenként már be is fejezték ezeket. Így kijelenthetjük, hogy az Európai Unió finanszírozási ciklus alatt 100 milliárdot meghaladó volumenű fejlesztési forrás kerülhet felhasználásra. Bízom abban, hogy mindezek együttesen a jászokra jellemző összetartást és folyamatos fejlődést fogják támogatni.

3. Térségi jövőkép

Az egész Jászság, de kiemelten a Felső-Jászság szemszögéből nézve fontos – ahogyan a bevezetőben is rögzítésre került – a legnagyobb erősségünk, azaz a termelési kapacitások folyamatos megléte és bővítése. A jövőkép szempontjából ebből következően (ahogyan a mondás is szól, azt a lovat kell ütni, amelyik jól húz) a legfontosabb cél a térségben a gazdaság további diverzifikálása, amely más, kiemelten fontos feladatot is a benne szereplők kihívásaként, jelen és jövőbeli feladatoként határoz meg, legyen szó bármely szolgáltatási kínálatot fejlesztő elemről. Mindezt teljes mértékben alátámasztja a Jász-Nagykun-Szolnok megyei területfejlesztési koncepció területi céljainak meghatározása is, hiszen a térségünk esetében legfőbb területi célként az alábbi határozza meg: „az ipari agglomeráció városiaságának erősítése és a gazdaság diverzifikációja a Jászságban.”

Kijelenthetjük, hogy a jövőkép szempontjából a gazdaság további erősítésének feltételei csak részben adóttak pillanatnyilag, hiszen a statisztikai mutatók a fentiekben bemutatott adatokhoz képest (például termelési volumen) jelentős lemaradást mutatnak a térség népességmegtartó képessége és a térségben élők jövedelemnövekedési szintje között. Azaz van tennivalónk.

Ezek alapján tehát kijelenthetjük, hogy a lakónépesség napjainkban is folyamatosan történő csökkenése mellett – elsősorban előregedés miatt – ezen a területen jelentős feladatok várnak térségünkre. Hiába a jelentős vállalkozói aktivitás, ha nem áll rendelkezésre további munkaerő. Napjainkra kialakult a Felső-Jászságba történő ingázás rendszere, akár 100 kilométeres sugarú körből. Két lehetőség van: vagy el kell érni, hogy a lakónépesség bevándorlási többlete, illetve a születések száma jelentősebb nagyságrendű legyen a jelenleginél, és ezáltal megálljon a lakónépesség fogyása, vagy a másik lehetséges út, hogy a meglévő foglalkoztatók, illetve az új vállalatok nagyobb hozzáadott érték mellett termelnek, melynek hatására magasabb jövedelemszint biztosítására lesznek képesek. Igaz ebben az esetben nem garantált a jelenlegi kimagasló foglalkoztatotti létszám volumenének fennmaradása. Minden területi szereplő elemi érdeke, hogy hosszabb távon ez az egyensúlytalanság kiigazodjon, hiszen a jövőben mindez befolyásolhatja a nemzetközi tőke vagy akár a hazai tulajdonú vállalatok döntéseit is mind a már meglévő termelési kapacitások fenntartása, a folyamatban lévő beruházásaik megvalósítása, mind az új termelési volumenek kialakítása kapcsán is. Mindez szolgálja a területfejlesztési koncepcióban megfogalmazott alapcél, az ipari agglomeráció városiaságának erősítését és a gazdaság diverzifikációját. Térségünk jövőjének szempontjából figyelemmel kell lennünk a környező nagy termelési volumenű és szinten

közepes méretű „szomszéd” város térségekre is, hiszen velük egymást kell erősítenünk ahhoz, hogy a jövőre nézve is befektetési célpontot jelentsen térségünk. A Jászságnak – a budapesti agglomerációval erős kapcsolatban lévő csapágy-várostérségnek – elemi érdeke a meglévő vállalatok erősebb társadalmi integrálása a Nyugat-Európában megszokottak szerint. Ez sem lehet rövidtávú cél, a jelenlegi törekvések azonban biztatóak, kiemelten a három Felső-Jászságot képviselő város esetében. A társadalmi szerepvállalás nemcsak a vállalatok, hanem a környezetükben élő lakónépesség öntudatosságát is pozitívan befolyásolja, tehát ennek további fejlesztése pozitívan hathat. A városiasság erősítése jegyében azonban szintén fontos területeket jelentenek azok a szolgáltatások, amelyek nem jellemeznek bennünket kiemelkedően sem országos, sem megyei összevetésben, de szükségesek az egyre bonyolultabb beruházási döntések meghozatalához, legyen szó szálláshely kapacitásokról, rekreációs lehetőségekről, rendelkezésre álló természeti területek által nyújtott lehetőségekről, vagy akár a magas minőségű helyi mezőgazdasági termékekhez kapcsolódó kisléptékű feldolgozó üzemek meglétéről. A gazdaság továbbépítése szempontjából fontos a szolgáltató szektor fejlesztése, hiszen megfelelő jövedelem-színvonal esetében mindez érdemben befolyásolja az itt letelepedni szándékozók jövőbeni életkörülményeit, valamint a meglévő „humánbázis” hosszú távú fenntarthatóságát. Ezáltal lehetőséget teremt a foglalkoztatás minőségének továbbfejlesztésére. Ezzel visszakanyarodtunk ismét a magasabb jövedelem szükségességére, hiszen ez egy körkörös folyamat. Akkor lehet a szolgáltatási kínálatot bővíteni, ha van hozzá elegendő ember, aki ezeket igénybe veszi, azaz megfizeti ezt. Ez újabb munkahelyteremtéssel jár, tehát egy olyan folyamatról van szó, ami öngerjesztő hatást is képes produkálni mindamellet, hogy a térséget vonzóbbá teszi.

Összegzésként tehát kijelenthetjük, hogy a szükséges közösségi összetartás, a térségi termelési kultúra, a meglévő ipari kapacitások – multinacionális vállalatok, erős beszállítói kör – és a bennük rejlő fejlesztési potenciál, illetve hajlandóság adott. Azonban a gazdasági teljesítményünk fokozásához, egy jelenlegi szintet tovább erősítő jövőképhez a szükséges munkaerőben, a jövedelemszint növelésében, az infrastrukturális feltételekben, valamint a városias szolgáltatások rendelkezésre állásának biztosításában még komoly teendőink vannak. Történelmünk során az „élet” kihívásaira jól reagáló Jászság remélhetőleg jól fog teljesíteni ezen célok elérésében is.